

Krajinná sféra a její zákl.části



Pouště

Autor: Mgr. Irena Doležalová

Datum (období) tvorby: únor 2012 – červen 2013

Ročník: šestý

Vzdělávací oblast: zeměpis

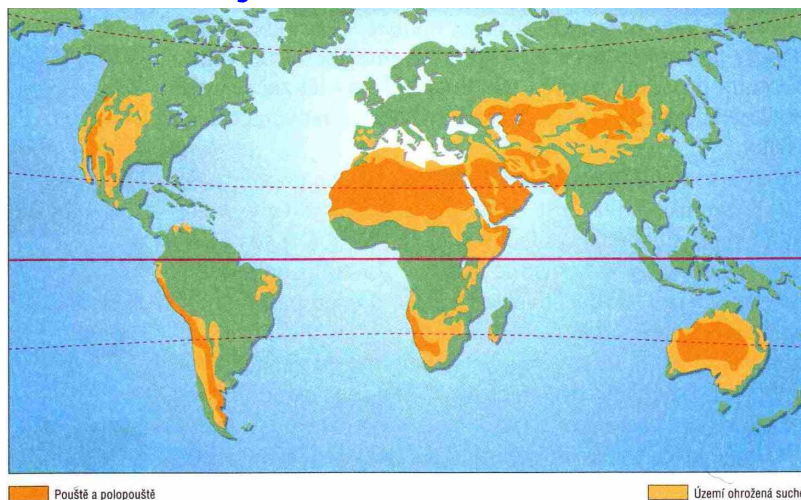
Anotace:

- Žáci se seznámí se základními pojmy nového předmětu - zeměpisu. Porozumí základním pojmům týkajících stavby Země, vzniku krajiny a působení vlivů na Zemi s řadou obrázků, které tyto pojmy doplňují. Tyto informace žákům pomohou získat ucelené informace a možnost dále rozvíjet jejich představivost a fantazii.
- V rámci tohoto modulu si žáci najdou odpovědi na otázky z pracovních listů a naučí se řešit různorodé úlohy, které následně mohou konfrontovat s praxí. Zároveň je v tomto modulu kladen důraz na rozvíjení samostatnosti a kreativity žáků.

43. Pouště

Pouště

- ✓ rozsáhlé suché krajiny, nazývané pouště zabírají v současnosti přibližně **1/8 povrchu souše**
- ✓ v těchto nehostinných krajinách je naprostý **nedostatek vody**
- ✓ **plocha pouští a polopouští se na planetě neustále zvětšuje**
- ✓ **rozsáhlé pouště vyplňují vnitrozemí Austrálie, Asie, dále Arabský poloostrov, severní a jižní Afriku, Severní a Jižní Ameriku**



obr.1 Rozšíření pouští spolu s územími ohroženými suchem

43. Pouště

Pouště

- ✓ **srážky** v oblasti pouští jsou nižší než 250 mm za rok
- ✓ rozsáhlé plochy pouští jsou pokryty **pískem**, který se **větre** **přesouvá** a vytváří přesypy (duny)
- ✓ jiné pouště jsou pokryty kamením, štěrkem nebo hlínou
- ✓ pouště jsou obklopeny **polopouštěmi**, které mají zchudlou vegetaci a postupně přecházejí do stepí
- ✓ **teplota** půdy na povrchu pouští dosahuje až 70° C, v noci klesá až k bodu mrazu



obr.2 Skalnatá část pouště Sahary v Severní Africe



obr.3 Písečný přesyp v poušti

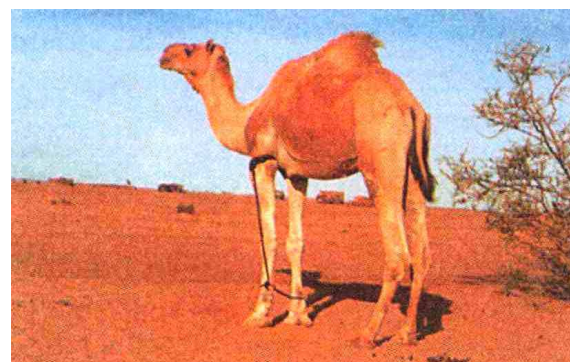
43. Pouště

Rostlinstvo a živočišstvo na pouštích

- ✓ rostlinstvo je velmi **chudé a řídké** přizpůsobené tamnímu podnebí s výjimkou **oáz** (místo v poušti, které má **podzemní vodu**, je zde zeleň a žijí zde lidé)
- ✓ většina druhů má vyvinuta **ochranná opatření** proti vysokým teplotám (silná pokožka, voskové listy, schopnost získat vodu z velkých hloubek)
- ✓ **živočišstvo** je na poušti velmi **chudé**
- ✓ mnozí živočichové se během dne **ukrývají v norách**
- ✓ na jižním okraji Sahary žijí **lvi**
- ✓ typickým obyvatelem pouště je **velbloud**



obr.4 Oáza s datlovými palmami na Sahaře

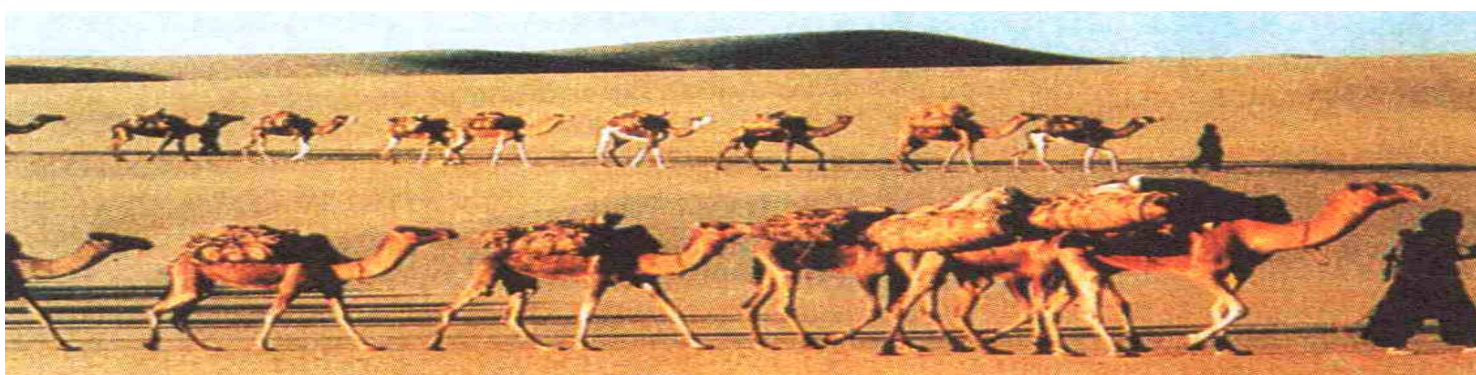


obr.5 Velbloud jednohřbý na Sahaře

43. Pouště

Nomádi – původní páni pouště

- ✓ **v poušti existuje velmi těsný vztah mezi člověkem a velbloudy**
- ✓ **obyvatelé pouště kočovali s velbloudy za potravou a vodou**
- ✓ **se svými karavanami ovládali Nomádi veškerý obchod na Sahaře**
- ✓ **jejich zásluhou byla možná doprava, existovala výměna informací v oblasti Sahary**
- ✓ **velbloud unese až 200 kg, při skromné stravě denně urazí 30 – 40 km /den**



obr.6 Nomádi v typických černých oblecích s karavanou velbloudů, které dnes většinou nahrazují nákladní auta



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost



OP ŽL
ŽELÁTOVSKÁ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

43. Pouště

Shrnutí učiva

- ✓ ***Pouště zabírají přibližně 1/8 povrchu souše***
- ✓ ***V těchto krajinách je naprostý nedostatek vody***
- ✓ ***Plocha pouští se na planetě neustále zvětšuje***
- ✓ ***Srážky v poušti jsou nižší než 250 mm/rok***
- ✓ ***Rozdíl teplot na poušti je až 70° C – až bod mrazu***
- ✓ ***Rostlinstvo i živočišstvo je na poušti chudé***
- ✓ ***Nejznámějšími živočichy v poušti jsou lvi a velbloudi***
- ✓ ***Původní obyvatelé pouští, kteří žili v těsném sepětí s velbloudy se nazývali Nomádi***
- ✓ ***Největší pouští je Sahara v Africe***



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Seznam použité literatury a obrázků

- Šárka Brychtová, Josef Brinke, Josef Herink: **Planeta Země** - zeměpis pro 6-7 ročník ZŠ. Nakladatelství Fortuna, 1995,1997. ISBN 80-7168-475-9.
- Jaromír Demek, Stanislav Horník, Eduard Hofmann, Josef Janás, Lenka Hradilová Jiří Kovařík: **Zeměpis 6**, SPN – pedagogické nakladatelství,a.s.,2007. ISBN 978-80-7235-362-0
 - obr.1/str.76; obr.2/str.76; obr.3/str.78; obr.4/str.77; obr.5/str.77; obr.6/str.77.
- Petr Lorenc: **Živá planeta** - Úvod do zeměpisu pro 6.ročník. Nakladatelství MOBY DICK, s.r.o. dotisk 1.vydání Praha 2000. ISBN 80-9022223-1-5
- Helena Holovská, Radek Pavlů a kolektiv: Zeměpis pro 6. ročník ZŠ, **Vesmír/Mapa**. Nakladatelství Alter, s.r.o. Všeň,Vydání první 1998. kód 092901